

INFORMACE O CHARTĚ 77 - ROČNÍK PÁTÝ /1992/ - č. 1
LEZEN 1992

Vyhlášení nových mluvčích Charty 77	1
Pět let Charty 77	2
Zprávám o stanovisku Charty 77 k polské krizi	3
Prohlášení Charty 77 ke dni solidarity s polským lidem	6
sdělení Výboru na obranu nepravdělivě stíhaných	
č. 285 - rozsudek nad J. Litomiským potvrzen ...	6
č. 286 - M. Peňh, J. Rataj a J. Volejník odsouzení	7
č. 287 - Jan Brabina odsouzen	7
č. 288 - katolický kněz J. Duka odsouzen	7
Dopis rodinných příslušníků o případu "Jiří Kuzl a spol." prezidentu republiky	8
Případ filozofa J. Derridy v širších souvislostech.....	9
Dopis Jiřiny Šiklové-Heroldové z vězení	11
Dopis Miloše Rejchrtu Ruděmu právu	12
Rejsten Jaroslava Hutky: Český odboj	13
Ivan Binar: S Pavlem Landovským o všem možném	14
Dopis Jiřího Hájka generálnímu prokurátorovi	16

Vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77
Adresa: Petr Čhl, Anglická 8, Praha 2
    Anna Šabatová, Anglická 8, Praha 2

VYHLÁŠEKÍ NOVÝCH MLUVČÍCH CHARTY 77

Dnešním dnem začínají působit noví mluvčí Charty 77 doc.dr. Radim Palouš, Anna Marvanová a Ladislav Lis, kteří vystřídali prof.dr. Bedřicha Placáka, dr. Jaroslava Šabatu a Václava Malého.

Všichni tři dosavadní mluvčí se stávají členy kolektivu mluvčích Charty 77, k němuž přistupuje i ing. Zdeněk Pokorný.

K základnímu prohlášení Charty 77 se přihlásilo dalších 20 signatářů. Mluvčí Charty 77 dr. Václav Benda, Jiří Dienstbier a ing. Rudolf Batek jsou ve vězení.

V Praze 7.1.1982

doc.dr. Radim Palouš
mluvčí Charty 77

Anna Marvanová
mluvčí Charty 77

Ladislav Lis
mluvčí Charty 77

Životopisy nových mluvčích:

Radim Palouš

Narozen 6. listopadu 1924 v Praze. Absolvoval filosofickou fakultu UK, kde získal doktorát filosofie. Později absolvoval přírodovědeckou fakultu Vysoké školy pedagogické v oboru chemie. Titul CSc. získal v oboru didaktiky chemie. Habilitován jako docent v oboru pedagogika. Publikoval časopisecky a knižně doma i v zahraničí, a to v oboru analytické chemie, didaktiky chemie, didaktiky technických výukových zařízení a filosofie, v níž je lékařem prof. Jana Patočky.

Až do ledna 1977 působil jako vysokoškolský učitel, kdy by rektorem UK propuštěn pro podpis Charty 77. V současné době je v invalidním důchodu. Je praktikujícím katolíkem.

Adresa: Praha 1-Salá Strana, Váchrdova 14.

Anna Marvanová

Narozena 18.3.1925 v Bratislavě v dělnické rodině české národnosti. Působila 20 let v Čs. rozhlasu jako novinářka, nejen v Praze, ale i v několika státech Afriky. V roce 1970 odešla z Čs. rozhlasu. Poté pracovala jako myšička nádobí v restauraci, později jako doručovatelka novin. Tato zaměstnání však zhoršila její zdravotní stav natolik, že jich musela zanechat. Od r. 1964 trpí nevyléčitelnou míšní chorobou, která zpěsňuje omezenou pohyblivost.

Od r. 1948 do r. 1969 byla členkou KSČ, z níž vystoupila po odstavení A. Dubčeka. Je matkou tří dětí.

Adresa: Praha 8-Žižkov, Jeronýmova 2.

Ladislav Lis

Narozen 24.4.1926 v Mělníku, okres Písek, v dělnické rodině. Vyučil se strojním zámečníkem. Od počátku okupace přešel různými odbojovými skupinami. V roce 1943 byl přijat za člena ilegální KSČ. Po válce zaujímal řadu funkcí v mládežnickém a odborovém hnutí (předseda ČSM, člen vedení Světové federace dem. mládeže, kandidát ÚV KSČ). Pro svůj nekonformní postoj se dostával po celou dobu do rozporů s vedením KSČ. Absolvoval vysokou školu při ÚV KSČ. V roce 1953 byl odvolán z funkce předsedy ČSM, v r. 1961 obviněn z projugoslávské činnosti. Pracoval jako stavební dělník v Chomutově, později v ČKD v Praze. Po rehabilitaci v roce 1968 se stal tajemníkem ÚV KSČ v Praze. V roce 1969 byl zbaven všech funkcí a vyloučen z KSČ. 1970 dokončil studium na právnické fakultě v Praze.

V roce 1977 podepisuje Chartu 77, rok poté se stává členem VOHS. V létě 1979 strávil 3 měsíce ve vazbě v důsledku vykonstruovaného obvinění pro údajné majetkové delikty. Trestní stíhání bylo poté pro neprůkaznost zastaveno. V květnu 1979 zatčen spolu se skupinou VOHS a obviněn z podvracení republiky podle § 98 tr.z. Po 7 měsících vazby byl propuštěn, avšak trestní stíhání proti němu nebylo zastaveno.

V roce 1980 se stal členem kolektivu mluvčích Charty 77. Je ženatý.

otec dvou dětí. Nyní je v částečném invalidním důchodu. Pracuje jako do-
mácký dělník v invalidním družstvu.

Adresa: Praha 8-Kohyly, Žitkova 1828

PŮL LET CHARTY 77

Počátkem tohoto roku dovršuje pět let své existence a působení Charta 77, občanská iniciativa za respektování lidských práv v ČSSR, volné společenství lidí rozličných světových názorů, víry, zaměření i zájmů, spojených ochotou angažovat se za plné uplatnění lidských práv, lidské důstojnosti a tvořivosti v naší společnosti. Vznikla poté, co na podzim 1976 byla vyhláškou č. 180/76 Sb. vtlačena do čs. právního řádu ustanovení Mezinárodních paktů o lidských právech, vypracovaných v OSN na základě Všeobecné deklarace lidských práv, schválených VS OSN v roce 1966, podepsaných čs. vládou 1968 a ratifikovaných koncem roku 1975.

Sluší připomenout, že právě čs. ratifikace kromě platnosti uvnitř naší republiky přispěla k tomu, aby Fakti nabyly mezinárodní platnosti. Tehdy začátkem roku 1977 podepsalo 311 čs. občanů - mezi nimi řada osobností známých z oblasti kultury, vědy, náboženského i politického života - Prohlášení, jež uvítalo skutečnost, že čs. stát uznal ustanovení Faktů jako součást svého právního řádu, ale zároveň upozorňovalo na to, že v našem dosavadním zákonodárství a zejména praxi existuje mnoho jevů odporujících těmto ustanovením. Svě upozornění adresovali jak kompetentním ústavním orgánům republiky, tak celé veřejnosti. Vyjádřili svou ochotu působit k tomu, aby ustanovení Faktů byla u nás plně uvedena v platnost a nabídli svou spolupráci jak státním orgánům za to odpovědným, tak všem občanům, jímž tato otázka není lhostejná. Název Charta 77, jež zvolili pro své společenství, navazuje na historický proces, jímž respektování lidských práv, základních svobod a důstojnosti člověka dosáhlo uznání jako neoddelitelná součást politiky míru a bezpečnosti i spolupráce mezi národy - od Atlantické charty zakládající protifašistickou alianci na podzim 1941 k Chartě Spojených národů měnící tuto válečnou alianci v univerzální organizaci nezakládající mírového uspořádání světa 1945 a k jejímu dalšímu rozvedení i konkretizaci v Závěrečném akte Konference o bezpečnosti a spolupráci v Helsinkách 1975.

Jde tedy o akci plně odpovídající čs. právnímu řádu. Čl. 29 ústavy ČSSR opravňuje každého občana (ať jednotlivce či společně s jinými) předkládat návrhy, podněty či stížnosti ústavním orgánům. Obsah Prohlášení i ohlášené činnosti Charty 77 je v souladu s čl. 17 o povinnosti občanů i organizací dbát o plné uplatnění soc. zákonnosti v životě společnosti a řídit se právním řádem, do něhož - jak uvedeno - vělel stát ustanovení obou Faktů, jež ratifikoval a jež navíc podpisem Závěrečného akte z Helsink slíbil důsledně dodržovat. Existence a činnost Charty 77 je uznávána přímo Závěrečným aktem, jenž konstatuje, že respektování lidských práv je jednou z podmínek opravdového míru, bezpečnosti a spolupráce národů, a přiznává každému z občanů a obyvatelů států zúčastněných na konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě právo "znát svá práva a povinnosti v této oblasti (roz. lidských práv a svobod) a postupovat podle nich". To zahrnuje i právo požadovat, do jaké míry jsou jeho práva respektována státní mocí, a podávat - ať jednotlivě či kolektivně - své podněty a návrhy. Toto mezinárodní uznání práva občana domáhat se na státní moc respektování práv zaručených mezinárodní dohodou, či smlouvou je podstatným pokrokem ve vývoji mezinárodního práva.

Morálně politicky znamená uznání takové akce za příspěvek k plnění cílů vytýčených Závěrečným aktem. Ostatně přímou výzvu k takové akci podal i prezident ČSSR (ve funkci gen. tajemníka KSČ) v závěrečném dokumentu konference evropských komunistických a dělnických stran v červenci 1976, volajícího k boji za "prohloubení demokratického obsahu" evropské spolupráce, zahrnujícího výslovně "přísné dodržování Faktů o lidských právech, vypracovaných OSN, všemi evropskými státy."

Také zveřejnění Prohlášení Charty 77 z 1. ledna 1977 i všech dalších podnětů, návrhů i stížností, adresovaných kompetentním úřadům a orgánům, je plně v souladu s čs. právním řádem. Čl. 28 ústavy zaručuje svobodu projevu ve všech oborech života společnosti, zejména svobodu slova a tisku. Ratifikací Faktů o obč. a polit. právech doplňuje toto ustanovení čl. 18 tohoto Faktu, zahrnující do této svobody právo přijímat a sdělovat "informace a vyhlásky všeho druhu bez ohledu na hranice". Proto i zveřejnění textu Prohlášení Charty 77 z 1.1.1977 jakož i dalších podání z hlediska čs. právního řádu nezávadných, je zcela v souladu s tímto právním řádem, a to i zveřejnění v zahraničí.

Občanská iniciativa usiluje o dodržování právního řádu státu, jenž se ve svém názvu prohlašuje za s o c i a l i s t i c k ý. Už skutečnost, že k této stát považoval za slušitelné se svým charakterem vtělit do svého právního řádu ustanovení Faktů, prokazuje absurdnost názorů, jakoby snaha o jejich dodržování byla "antisocialistická".

Přes plný soulad s právním řádem i se zásadami často vyhlášenými oficiálními místy se Charta 77 setkala od počátku s negativní, ba nepřátelskou reakcí těchto míst. Rozsáhlou a dramatinizovanou policejní akcí bylo zabráněno osobnímu předání Prohlášení Charty 77 z 1.1. 78 a vládě. Proti signatářům Charty 77 byla podniknuta řada zákroků, omezujících jejich svobodu a ztěžujících jejich život. Policejní zásahy právně i věcně těžko zdůvodnitelně doplňovaly vyhazovy ze zaměstnání, odporující Zákoníku práce i mezinárodním dohodám, podepsaných čs. vládou. Aniž bylo dovoleno seznámit veřejnost s textem Charty 77, b. l. mobilizovány sdělovací prostředky k jejímu odsouzení a pomlouvám, proti nimž se napadení signatáři nemohli bránit. Existenčním nátlakem byly statisíce, ba snad milióny pracujících nuceny hlasovat za rezoluce zavrhuující text, o němž nic nevěděli. I prokuratura, mající podle ústavy dbát o dodržování zákonnosti, pokoušela se právně pochybným stanoviskem podepřít nezákonné zákroky a štvavice proti těm, kdo jednali plně v souladu se zákonem a žádali jeho dodržování.

Ani orgány, jimž bylo Prohlášení a další podání Charty adresováno, nepostupují podle ústavy, jež jim ukládá "odpovědně a včas vyřizovat" podněty, návrhy a stížnosti občanů. Přestože jedině takový postup je nejen zákonný, ale i rozumný a schopný řešit problémy Chartou 77 předkládané a odpovídající životním zájmům podstatné části společnosti bez zbytečných zotřívání, dramatinizací a vzrušení veřejnosti, velká státní moc postup zcela opačný. V rozporu s vlastními zákony a závazky mobilizovala nesmírné prostředky a podnikla řadu akcí k umlčení a rozdrácení občanské iniciativy Charty 77. Setva někde spočte, kolik desítek miliónů korun bylo utraceno, jaké množství pracovního času promarněno, jaké plochy lesů padly na papír pro kampan proti Chartě 77, kolik pohonných látek bylo spotřebováno na policejní nájezdy v rámci štvavice, šikan a represí proti jejím účastníkům - v době, kdy se v ústředí ozývaly výzvy k šetření zdrojů i hodnotami našeho hospodářství. Setva někde změří míru i množství nezákonností, urádek, ponižování, sarkasmů a bezpráví a křivd proti těm, kdo žádali a žádají, aby skutečně platilo to, co státní moc vyhláší jako zásady, normy i mezinárodní závazky.

Dlouhá léta vězení, k nimž byly odsouzeny desítky čestných lidí v procesech s faktickým vyloučením veřejnosti, byla na ně uvalena na základě obžalob, rozpačitě konstruovaných a nesnášejících objektivní posouzení - vystihují jen malou část množství represí a perzekucí. Ba, jsou zde už i případy krutého fyzického násilí a obětí na životech. Lze však konstatovat, že kampan štvavice, rozvinutá zejména v počátečních měsících 1977 a pokračující v rozličných formách a se střídavou intenzitou dodnes, nedosáhla svého cíle. Obrovské zdroje a prostředky pro ni mobilizované byly promarněny. Chartu 77 se nepodařilo snížit. Do značné míry právě kampan štvavice ji spopularizovala doma i ve světě. Iniciativa, která při zákonném, ústavou předepsaném postupu orgánů mohla stát omezena na úzký okruh přímo

zainteresovaných osob, byla nesmyslnou reakcí mojí uvedena do vědomí společnosti jako politická událost prvního řádu. O Prohlášení Charty 77 nepřináší žádná senzace, nýbrž jen konstatující, co každý věděl už dávno předtím, se díky příchuti zapovězeného ovoce začaly zajímat milióny lidí. Jen stovky z nich připojili své podpisy k původním 240, a to přes překradu šikan, diskriminačních a represivních opatření. Jen několik jednotlivců přinutila tato opatření k odvolání podpisu. Několik desítek bylo ovšem přinuceno k odchodu za hranice.

Díky ohlasu, který celá kampaň proti Chartě 77 vyvolala ve světě, měla mezinárodní mírová a pokroková veřejnost možnost posoudit zákonný, konstruktivní a věci mírové spolupráce v Evropě odpovídající charakter Charty 77. Ke náhledu jí sympatie a solidaritu vyjadřovaly od počátku především ty osobnosti, kruhy, křehká a organizace, které v současné době stojí v popředí mezinárodních akcí za demokracizací našeho kontinentu, za opravdové odzbrojení a uvolnění napětí, proti jakýmkoli pokusům o obnovení atmosféry studené války. Mezi vinou Charty 77, existují-li právě v těchto kruzích pod dejsem perzekucí štvanic u nás pochybnosti o upřímnosti oficiálních mírových prohlášení čs. míst. Ve svých podáních na to Charta 77 mnohokrát upozorňovala a navrhovala státní moci, jak vyvrátit ony pochybnosti či tyto argumenty.

Účastníci Charty 77 jsou samozřejmě vděční svým skutečným přátelům v zahraničí za jejich sympatie a projevy solidarity, vedené pečlivou snahou přispět k dílu Havelův a vyvracející hanebné pomluvy, jakoby Charta 77 byla podporována a dokonce řízena z jakýchkoli imperialistických centrál. Nejsou přitom zvláště potěšeni nad tím, že zásahy a nezákonné perzekuce proti nim i jiným nekonformním občanům dělají špatnou službu jámu a zájmu Československa ve světě. Ve svých podáních - na něž naše orgány nereagovaly, či reagovaly jen dalšími policejními výlochy, sledováním, zadržováním a předváděním - upozorňovali mluvčí Charty 77 opětovně na to, že tyto nezákonné kroky proti nim se dostávají na pořad jednání o plnění závazků z mezinárodních dohod, at šlo o schůzku účastníků KSSE v Bělehradě 1978 a v Madridu 1980, či o Mezinárodní konferenci prácov od r. 1978. Podávali přitom konstruktivní návrhy, jak takovým situacím čelit. Mění jejich vinou, ani jim nepřichází potěšení, že se na těchto jednáních zástupci naší republiky dostávají do trapných situací, kdy setva mohou obhájit jméno i zájmy republiky.

Přestože pět let Charty 77 znamená pět let perzekuce, šikan a ztěžování života těch, kdo se k ní hlásí, nevyčerpává se její aktivita v odražených těchto úteků. Její těžiště leží nadále v pozitivních, konstruktivních postojích. Jde jí o to, aby u nás platilo v oblasti lidských a občanských práv to, co naše vedoucí orgány podepsaly a vyhlásily. Podala o tom řadu konkrétních důkazů v návrzích na legislativní i administrativní úpravy, jak je vyžadují oba Fakty v čl. 2 už počátkem 1978. Kromě toho podala podněty a návrhy k problematice pracovního práva, k praxi přijímání na střední a vysoké školy, k uplatnění odborářských práv, k problematice svobody víry a náboženských vyznání, k respektování lidské důstojnosti v nápravných zařízeních, k uplatnění hospodářských práv občana jako spotřebitele, i k aplikaci práva na zdravé životní prostředí vyhlášeného konferencí OSN k této otázce v roce 1972. Tyto návrhy a podněty byly vypracovány odpovědně za účasti odborníků věcně znalých. Jejich ignorování kompetentními místy a policejní zásahy proti mluvčím Charty 77 jako jedinou odpověď lze stěží považovat za jejich věcné vyřizování podle čl. 29 ústavy, ani za odpovědný přístup adresátů k problematice, o níž jde a jež se týká zájmů celé společnosti.

Charta 77 tedy přetrvávala pět let soustavného úsilí o její zničení. Prokázala tím svou životnost jako neformální sdružení lidí rozličných životních přístupů, zájmů, názorů i temperamentu, spjatých pevně a vědomím společenské odpovědnosti a odhodlání angažovat se za věc lidské důstojnosti a pravdy - za hodnoty opomíjené jak mechanismy moci, tak spotřebním životním stylem, do něhož vtlačily naši společnost značnou měrou tyto

mechanismy po roce 1988. Tímto postojem aktivního demokratického občanství, vůlí žít v pravdě navazuje na dobré národní tradice, jež jsou podstatnou součástí naší národní identity od staletí. Jím má blíže ke všem různým skupinám a proudům nekonformního myšlení i tvorby umělecké, vědecké či technické. S nimi navazuje dialog, jenž se ostatně rozvíjí uvnitř ní samé. Aniž si o sobě je právě mluvit jménem kohokoliv jiného než svých účastníků, odráží a snaží se vystihnout zájmy a společenské potřeby "mlčící většiny" naší společnosti. Překonávat tuto rezignaci, působit na občanské svědomí, odpovědnost a statečnost právě v této "mlčící většině" zůstává stálým úkolem Charty 77. Toto působení zůstává nadále klíčové, konstruktivní ve smyslu původního Prohlášení z 1.1.1977. Kdo myslí opravdu vážně výzvy k boji proti nekvalitnímu a neefektivnímu řízení, lhostejnosti a neodpovědnosti vedoucích, ale i netečnosti vedených a řízených, jímž se stále připomíná jejich bezmocnost, proti zkorumpovanosti všech možných úrovní našeho života - musí dříve či později pochopit, že apel a uvědomění lidí může být něco platné jen tehdy, je-li doprovázen konkrétními zárukami respektování osobnosti, důstojnosti, práv a násorů toho, na něhož se apuluje. Politicky vyspělá společnost, o níž se stále tolik mluví, nebude uskutečňována ani nebude fungovat bez respektování a skutečných záruk práv člověka a občana, platných pro všechny její členy.

To je i podstatným poučením ze současného bouřlivého vývoje u našich severních sousedů, ježž společenství Charty 77 sleduje s napjatou pozorností a s neskryvanými sympatiemi vůči těm, kdo usilují o uznání a uplatnění této prosté pravdy při řešení společenské krize statečného a nám tak blízkého bratrského polského národa.

Charta 77 žije tedy dál - protože je jí v naší společnosti stále zapotřebí, protože problémy, na které při svém vzniku upozornila, nejsou řešeny, všechny nákladné a marné pokusy zničit Chartu 77 podaly jen další, ještě přesvědčivější důkazy o jejich existenci a naléhavosti. Je jednou z realit našeho života, jejíž význam uznávají nepřítel i přátelé a organizátoři štvanice proti ní. Zůstává výzvou k aktivní demokratické občanské odpovědnosti, odvaze a angažovanosti a zároveň společenstvím, byť nevelkým, jež tuto výzvu bere vážně a na jejím základě utváří i své vzájemné vztahy pochopení a tolerance při respektování názorů a postojů každého ze svých účastníků.

Poněvadž je jí zapotřebí, bude žít a působit i dál, přes všechny další pokusy o její potlačení. Plnou platnost zachovává její původní Prohlášení i její další dokumenty. V jejich duchu bude i nadále zaujímat stanoviska k jevům bránícím pozitivnímu vývoji naší společnosti a bude předkládat své konstruktivní návrhy k jejich překonání.

Bude m dále protestovat proti nepravdělivým perzekucím, jež postihují nejen své oběti a jejich nejbližší okolí, ale poškozují zájmy naší společnosti. V tom bude solidární se všemi, kdo kdekoli u nás i v zahraničí usilují o opravdu lidské vztahy v míru, založeném na spravedlnosti a svobodě všech.

V Praze 7. ledna 1988

Doc.dr.Radim Falouš
mluvčí Charty 77

Anna Marvanová
mluvčí Charty 77

Ladislav Lis
mluvčí Charty 77

Za kolektiv mluvčích: MUDr. Bedřich Placák, dr. Jaroslav Šabata, Václav Malý

K ZPRÁVĚ O STANOVISEK CHARTY 77 K POLSKÉ KRIZI

Některé sdělovací prostředky přinesly zprávu, že prý Charta 77 podpořuje současně mocenské řešení krizové situace v Polsku. Charta 77 nikdy žádná takové prohlášení neudělala. Proklamovala vždy platnost mezinárodních paktů o lidských právech a dialogického ducha helsinských dohod. Vojenko mocenské či policejné mocenské řešení společenských krizí je cizí všem

dosavadním stanoviskem Charty 77. Zrušení osobních svobod, internace tisíců občanů bez soudního řízení, prolévání krve spoluobčanů, zneplatnění odborářských práv dělníků a všech pracujících, pozastavení činnosti odborových organizací uznesených příslušnými posádkami právními institucemi - to vše jsou kroky, které nic neřeší, naopak stupňují společenské i mezinárodní napětí a znamenají pro budoucnost děsivý vklad.

Chceme věřit, že se podaří prosadit takové řešení, v němž by nebylo vítězů ani poražených a které by umožnilo zhojit hluboké rány a pokračovat v díle obnovy.

V Praze 7.1.1982

Doc.dr. Radim Falouš
mluvčí Charty 77

Anna Marvanová
mluvčí Charty 77

Ladislav Lis
mluvčí Charty 77

PROHLÁŠENÍ CHARTY 77

Čs. společenství Charta 77 se připojuje ke dně solidarity, kterou pokroková světová veřejnost projeví lidu Polska 30.1.1982. Soudíme, že násilné potlačování nemůže vést k opravdovému řešení. Je třeba, aby se na řešení polské krizové situace podílely všechny skutečně reprezentativní složky polské veřejnosti, mezi něž bezesporu patří dělnická solidarita a katolická církev.

Praha, 30.1.1982

Ladislav Lis
mluvčí Charty 77

Anna Marvanová
mluvčí Charty 77

doc.dr. Radim Falouš
mluvčí Charty 77

SDĚLENÍ VONS 8. 285 - Rozsudek nad Janem Litomiá-
kym potvrzen

Dne 7.1.1982 zamítl v odvolacím řízení senát Nejvyššího soudu v Praze odvolání ing. Jana Litomiáského proti rozsudku krajského soudu v C. Budějovicích, jímž byl odsouzen za údajnou trestnou činnost dle § 96/1 tr.z. (podvracení republiky) k trestu odnětí svobody na tři roky a k následujícímu ochrannému dohledu na dva roky. Senátu Nejvyššího soudu předsedala JUDr. Marie Dožárová.

Soud probíhal za faktického vyloučení veřejnosti, jak je ostatně v obdobných případech zvykem. Senát zamítl veškeré formální námítky obhajoby proti nedostatku líčení a prvoinstančního soudu a za meritorní prohlásil pouhý fakt, že ing. Jan Litomiáský je členem VONS, který je "notoricky znám jako nezákonná organizace provádějící diskreditaci státních orgánů a justice". Také vysvětlení obžalovaného hleďně jeho motivace k práci ve VONS - totiž že jako křesťan nepovažuje jakýkoliv člověkem stvořený systém za dokonalejší, nicméně že cítil povinnost v rámci platných zákonů přispět k nápravě nedostatků - zcela pomínul. Když se ing. Litomiáský ve svém odvolání opíral o zasetvení svobody tisku, projevu a o petiční právo, jež jsou dány čs. právním řádem, dostalo se mu od zástupce prokuratury odpovědi, že vychází mylně z článku, který je součástí mezinárodního paktu, neboť pro čs. občany jsou důležitější tzv. vlastní, nám bližší národní normy, kde jsou články, které limitují tuto svobodu tak, že nesmí obsahovat nic, co by se dalo nazvat /1/ protisocialistickým, co by bylo zase řečeno proti pracujícím lidu a vedoucí úloze KSC.

Ing. Litomiáský je již devátým pravomocně odsouzeným členem VONS.

V současné době se vede trestní stíhání proti sedmi dalším, z toho jsou tři ve vazbě.

10.1.1982

VONS atd.

Sdělení VONS č. 285 - M. Petrů, J. Rataj a J. Volejník odsouzení

Dne 21.10.1981 proběhlo před okr. soudem v Jindřichově Hradci hlavní líčení ve věci Miroslava Petrů (nar. 9.3.1958), Jiřímu Ratajovi a Josefu Volejníkovi, obviněným z tr. činu dle § 100 tr.z. (pobuřování). Soud uznal všechny tři obžalované mladé lidi ze Žirovnice, okres Pelhřimov, vinnými a odsoudil je k trestu odnětí svobody do 1. NVB nepodmíněně: Volejníka k 10 měsícům a Petrů a Rataje k 18 měsícům odnětí svobody. Skutkovou podstatu trestné činnosti naplnili obžalovaní údajně tím, že se při debatách v restauracích Perla a Budig v Žirovnici kriticky vyjadřovali o politických a sociálních poměrech v ČSSR, čímž pobuřovali přítomné občany. Hlavní líčení bylo poznamenáno zběžností a nepřesností. Výpovědi 16 předvolaných svědků obžaloby byly neurčitě, dva svědové odvolali svoje výpovědi s tím, že je v přípravném řízení učinili pod nátlakem. Ve výpovědích byly zjevně nesprávné, které zůstaly nevysvětleny. Obžalovaný Petrů uvedl ve své obhajobě, že se bavil ve zmíněných diskusích např. o tom, že eránský císař Říšek Páblaví byl krátce před svým svržením na oficiální návštěvě v ČSSR, kde se jemu a císařovně dostalo nejvyšších státních poct a vyznamenání, což vzhledem k tomu, že se jednalo o nevybíravého diktátora, jehož brzy nato lid vlastní zemí vyhnal, poškodilo praktičtí prestiž ČSSR a naši zahraniční politiky. Předseda senátu JUDr. Petr Švec nedokázal také odpovědět na dotazy obžalovaných, týkající se oblasti vnitřní politiky a lidských práv. Hlavní líčení tedy vyznělo v tom smyslu, že obžalované nemají právo veřejně se bavit o svých názorech na celospolečenské problémy, aniž by se vystavovali nebezpečí trestního postihu.

10.1.1982

VONS atd.

Sdělení VONS č. 287 - Jan Krabina pravomočně odsouzen

Dne 12.1.1982 Vyšší vojenský soud v Příbrami za předsednictví předplukovníka Mojžíře Pospíšila zamítl odvolání Jana Krabiny jak co do viny, tak co do výše trestu. 28 letý dělník Jan Krabina, signatář Charty 77, otec roční dcery, ve vazbě od 4.5.1981, byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dva a půl roku v 1. NVB pro trestný čin nenastoupení služby v ozbrojených silách (§ 269/1 tr.z.). Přisouzený trest byl odůvodněn vysokou mírou společenské nebezpečnosti pacifistických vyhlásek v současně světové situaci (zrov.: Jan Krabina se odvolával krom k svému svědění i k autoritě mírových výzev L. Brežněva) a celkovým politickým postojem odsouzeného (ve spisech figuruje výpověď Jana Krabiny z loňského roku, že vojenskou službu odmítá mj. i z obavy před možnou intervencí v PLR).

10.1.1982

VONS atd.

Sdělení VONS č. 288 - Katolický kněz J. Duka odsouzen

Ve dnech 8. a 16.12.1981 probíhalo u městského soudu v Plzni za předsednictví JUDr. Hostaše hlavní líčení proti katolickému knězi P. Dominikovi Jaroslavu Dukovi, členu dominikánského řádu, který je od 24.7.1981 ve vazbě. Obžaloba jej vinila ze sloužení bohoslužeb, aniž k tomu měl státní souhlas, z rozmožování náboženské literatury a z pokusu obnovit dominikánský řád. Tím vším měl naplnit skutkovou podstatu tr. činu maření dovozu státu nad církvemi (§ 178 tr.z.). Důkazní řízení však postrádalo solidní zdůvodnění a nezaujatost. Hlavním svědkem obžaloby byl psychicky těžce nemocný paranoidní schizofrenik, který vypověděl, že se u P. Duky zúčastnil asi desíti bohoslužeb. Ostatní svědci, jejichž výpovědi byly pouze šteré, popřeli, že by se v bytě obžalovaného konaly bohoslužby. P. Duka připustil, že konselebroval za účasti tří dalších osob při jedné mši svaté spolu s dvěma kněžími z NDR, kteří jej navštívili 20.7.1981. Další bod obžaloby, který jej vinil z rozmožování náboženské literatury, zůstal rovněž neprokázán. Při domovní prohlídce u P. Duky bylo zabaveno větší

množství náboženské literatury, částečně vydané samizdatem. Jeden titul byl ve více exemplářích. V souvislosti s tím provedla StB razie v charitních domech v Kadani a na Moravci (viz sdělení VONS č. 880).

Vlastní tiskoviny vydaných svépomocí není trestný čin. Pouze rozšiřování tiskovin závadného obsahu je trestné. V tomto případě se jedná jen o odbornou teologickou literaturu, jejíž obsah evidentně není zaměřen proti našemu zřízení, ani neřeší politické problémy a nadto nikdo o nedovvěřil, že by obžalovaný uvedenou tiskovinu rozšiřoval. Absurdním se jeví 3. bod obžaloby, který viní P. Duku z pokusu o obnovu dominikánského řádu. V roce 1960 byla v ČSR nezákonně pozastavena a znemožněna činnost všech mužských řeholí. Základním výnosem však nebyly řeholní řády zrušeny. Proto státní orgány určitého řádu, setkávání se řeholníků, kteří nesmějí mít trvale v komunitách, vedení způsobu života vlastního duchovní orientaci určitého řádu, veřejné nošení řeholních hábitů, společné modlitby - to vše nelze kvalifikovat podle § 178, který je aplikován na základě zákonů č. 218, 219, 220 Sb. Tyto zákony pouze upravují vztah mezi církví a státem, který převezl povinnost hospodářsky zabezpečovat činnost církve. Proto se tyto zákony vztahují na osoby, které zaujímají veřejné funkce v církvi a mají zodpovědnost ve finanční a majetkové oblasti církve. Senát městského soudu v Plzni však uznal P. Duku vinným a odsoudil ho k nepodmíněnému trestu omezení svobody v trvání 15 měsíců. P. Duka se proti rozsudku odvolal. Ačkoliv se jednalo o veřejné zasedání, směli být přítomni pouze rodiče obžalovaného. Ostatních 15 míst v jednací síni zaujali neznámí muži.

21.1.1982

VONS atd.

Dopis rodinných příslušníků o případu Jiří KUML a spol. prezidentu republiky

Prezident ČSSR
Gustáv Husák
P r a h a - B r a t

Pane prezidente,
od 8. května tr. jsou obviněni z podvracení republiky a už půl roku věznění příslušníci našich rodin: Eva Kantárková, Karel Kyncl, Jan Mignárik, Jan Kuml, Jiří Kuml, Jiřina Šiklová a Milan Šimečka. Jmenovaní ve vyšetřovací vazbě absolvovali desítky výslechů a generální prokuratura byly předány stovky stran protokolů, které mají prokázat jejich údajnou trestnou činnost.

Jsem hluboce přesvědčen, že věznění našich blízkých je neoprávněné a jejich obvinění z nepřátelských úmyslů považujeme za absurdní. Jde o lidi, kteří nejlepší léta svého života zasvětili práci pro tuto zemi a kteří své socialistické orientaci zůstali věrni i po roce 1968, kdy se nastotožnili s tzv. normalizační politikou. Jejich kritické názory, ke kterým se jako občané tohoto státu veřejně a neanonymně hlásí, jsou podle našeho názoru v souladu s Ústavou ČSSR, Mezinárodním paktem o obč. a polit. právech i závaznými akty Helsinské konference.

Ve prospěch našich rodinných příslušníků intervenovali u čs. představitelů poslanci Evropského parlamentu, jmenovitě předsedkyně paní Veilová, francouzský prezident François Mitterand, britská vláda, americký senátor Edward Kennedy, PEN klub, Amnesty International, světový kongres spisovatelů v Tokentu a mnohé další osobnosti a organizace. Douváme se, že zájmy naší republiky v zahraničí nepoškozuje jednání kriticky směřujících jedinců, ale způsob, jakým je s těmito lidmi zacházeno.

Propagandistická kampaň kolem tohoto tzv. "případu" nám až příliš připomíná atmosféru nezákonných soudních procesů z 50. let. Víme, pane prezidente, že jste osobně prožil pocity člověka křivě a falešně obviněného, neprávem odsouzeného, vězněného a nakonec rehabilitovaného. Křtože jako nejvyšší státní představitel nesete odpovědnost i za stav zákonnosti v na-

Si zemi, chceme věřit, se nedopustíte konání připravovaného politického procesu a použijete své pravomoci k zastavení tr. řízení a k propuštění všech našich vězňůných rodinných příslušníků.

V Praze dne 6. 11. 1981

S úctou

Jiří Kantárek, Jan Štern, Ivan Štern
Jiřina Kynslová
Jiřina Krátková-Rumířová, Jakub Ruml
Eva Šimešková, Milan Šimeška ml.
Lucie Otáhalová-Šiklová, Marek Otáhal, Jan Šikl

Na vědomí: PS ČSSR
Vláda ČSSR
Generální prokuratura ČSSR

Případ filosofa Jacquesa Derridy v širších souvislostech

Od poloviny dubna 1980 se koná v méa bytě s výjimkou dvou letních měsí-
ců každé pondělí večer filosofický seminář, jehož se často jako přednáše-
jící účastní filosofové angličtí, američtí, francouzští a holanďtí.
Zahájení tohoto semináře bylo bezprostředně vyvoláno nesmyslnými represe-
mi, jimiž byl stínám podobný seminář Julia Tomina. Právě v prvních měsí-
cích roku 1980 se policejní represe tak vystupovaly, že dr. Tomin byl po-
alže nucen práci pozastavit vůbec. Zahájení práce našeho semináře však
nelze chápat jako pouhý akt solidarity se seminářem Tominovým, ale přede-
vším jako jeden ze sebeobětavných činů české filosofie. Filosofie v naší
zemi byla postižena jednak uzavřením vysokých škol za okupace, jednak li-
kvidací četných významných filosofů v nacistických vězeních a koncentrač-
ních táborech. Po tomto oslabení však nemohla dostatečně rychle regenero-
vat ani před únorem 1948, kdy byla zadržována jmenování profesorů, kteří
byli marxisty nebo se byli ochotni za marxisty vydávat. Byli jmenováni, i
když svou kvalifikací zůstali hodně pozadu.

Váží postavou marxistické filosofie se stal v té době filosof, dove-
zený ze Sovětského svazu, který se teprve doučoval česky (pondělí sehrál
ovšem do jisté míry pozitivní roli). Študý české filosofie přímo ztěles-
ňoval největší český myslitel poválečného období, Jan Patočka, jehož jme-
nování řádným profesorem bylo nejprve znemožněno v Praze a později oddalo-
váno v Brně až do února 1948. Potom byl Patočka vyhnán z univerzity vůbec
a nesměl přednášet téměř 20 let. Teprve pak se mohl na filosofickou fakul-
tu vrátit jako řádný profesor, ale po několika málo letech ji musel opus-
tit definitivně. Študý ostatních filosofů, kteří nebyli ochotni se konfer-
movat, byly víceméně podobné.

V současné době se krize čs. filosofie prohloubila. Tím, že z univerzit
byli odstraněni i nejlepší filosofové marxističtí, takže to, co dnes žive-
ří na filosofických fakultách (a ovšem i ve vědeckých ústavech), nejenže
není filosofie ve své šíři, ale ani filosofie marxistická - nýbrž pouze
vulgarizovaný tzv. marxismus v nejprimitivnější dogmatizované podobě. V ce-
lé zemi neexistuje žádná institucionální možnost, jak se seznámit se
skutečným stavem filosofie ve světě. Celá řada oborů ovšem sdílí tento
osud s filosofií, zejména pokud jde o tzv. humanitní disciplíny. Tento
stav je v naprostém rozporu se závazky, vyplývajícími z mezin. konvencí o
lidských právech a ze Závěrečného dokumentu z Helsinek, protože politické
a státní orgány programově znemožňují na všech úrovních, aby se nejen fi-
losof jinak než marxisticky orientovaný mohl stát učitelem filosofie na
středních nebo vysokých školách, ale dokonce aby se občan, který jakkoliv
projeví jiné než oficiální přesvědčení (tedy např. křesťan), mohl stát tře-
bas učitelem. V rozporu se závazky z Helsinek byla tato z hádků lidských
práv a svobod nepřijatelná situace znovu potvrzena novým vysokoškolským
zákonem z roku 1980.

Po vojenské intervenci v srpnu 1968 se celá naše společnost ocitla v krajně nenormální situaci, kdy z nejrůznějších vysokých funkcí museli být odvoláni leckdy velmi schopní odborníci a kdy se na jejich místa dostali lidé průměrní a podprůměrní. Ti pak už po dlouhé roky dbají, aby nemuseli konkurovat mladým talentovaným lidem. Náměstek ministra školství již před dvěma roky připustil, že v naší zemi je nejmenší procento vysokoškolsky vzdělaných lidí z celého sovětského bloku a že ani pro ty není dost příležitostí pro malý zájem podniků a organizací. Společenská situace u nás se po mém soudu nebespečně blíží něčemu, co bychom mohli nazvat epikurim neschopných. Za daného stavu si musí společnost vybudovat nějaké obranné a sebezáchovné mechanismy, nemá-li zcela rezignovat na svou budoucnost. A musí si je vybudovat vedle oficiálních struktur a co možná možná je na nich, alespoň v tom smyslu, že její rozhodující orientaci nemůže a nesmí být pouhá opozice proti nim.

Proto ani cílem našich filosof. seminářů není nějaká polemika s oficiálním marxismem, potřebujeme docela jiné partnery v rozhovoru, udělat se zvednou odborná úroveň našeho myšlení. Patří k velkým zásluhám Julia Tomina, že díky své fantazii a praktické iniciativě založil novou tradici kontaktů se současnou evropskou (a Evropou rozhodující měrou poznamenanou americkou) filosofií. Jsem spolu se svými posluchači a přáteli přesvědčen, že stojí za to v jeho linii pokračovat a udržovat styky se všemi filozofy, kteří jsou ochotni přijet a přednášet nám o své práci, i když to někdy pro nás i pro ně přináší nejednu nepříjemnost. Za víc než půldruhého roku naši práce došlo k policejním intervencím snad jen 4x nebo 5x, přičemž samo konání semináře bylo znemožněno pouze dvakrát. Jednou došlo k vyhoštění přednášejícího, jednou došlo k dohodě o tom, že přednášející, který byl již v Francii, nebude přednášet, ale seminář se se může konat. Pouze dvakrát jsem byl sám odvezen k výsledku (vlastně zadržen), vícekrát byli vyslýcháni účastníci semináře.

V květnu minulého roku došlo dokonce k prvním krokům v jednání o event. registraci vzdělávacího spolku, na jehož bázi bychom mohli pracovat veřejně. Přerušil jsem další jednání v tomto směru, když došlo k novým zatýkáním a uvalení vazy na řadu mých přátel v souvislosti s dvěma franc. občany, kteří přivezli do Československa nějaké materiály. Současně se dodnes nekonal. V podstatě se však může říci, že přes jistou nevelkou míru intervencí ~~byla~~ jsme byli donedávna ve své aktivitě tolerováni.

Situace se prudce změnila po vládním vojenském puči v sousedním Polsku. Již den po zřízení vojenské diktatury v Polsku přerušila policie seminář, který se konal 14.12. v mém bytě a zadržela všechny účastníky, dva z nich na 48 hodin, sme na 21 hodin, ostatní byli po několika hodinách výsledně ještě v noci propuštěni. Následující týden seminář proběhl bez incidentů. Ale 20.12. se konal další seminář, na kterém přednášel profesor Jacques Derrida z Francie. Jak jsem mnohem později zjistil, dostavila se policie do domu až po zahájení přednášky a legitimovala jednoho opozdívajícího se účastníka, později (již po Derridově odchodu) odvezla jiného, odcházejícího pro nevolnost, a k asi tříhodinovému výsledku. Proto jsem později našel do jasu, že J. Derrida byl rovněž zadržen, neboť příštího dne se nedostavil k pokračování diskuse, jak jsme se domluvili. Ve skutečnosti prošel asi nepoznán (zatím nevíme, jak všechno přesně proběhlo), nevrátil se do hotelu a vyzvedl si svá zavazadla teprve před odletem, tj. odpoledne ve středu. Na letišti však byl zadržen a později obviněn z přechovávání halucinačních drog. Ještě před přednáškou naznačil, že má nějaké potíže, ale neřekl podrobnosti, protože náš byt je s největší pravděpodobností odposloucháván. To bylo asi také důvodem, proč odešel dříve jen po krátké diskusi a proč se pak nevrátil do hotelu. Teprve po intervencích franc. vyslanectví a po ostré nótě franc. vlády byl v pátek ráno Derrida posazen do vlaku jedoucího do Paříže, kam přibyl v sobotu ráno. Neznám ještě jeho prohlášení, vím jen, že naprosto popřel obvinění. Podrobnosti celého případu budou jistě ještě důkladněji objasněny časem. Již dnes však můžeme

považovat za jistě, že ukas proti franc. významnému filosofovi J. Derridovi je ve skutečnosti nepřímým útokem proti našemu filosof. semináři a že jejím účelem je odstranit další návštěvníky od příjezdu a od přednášek u nás. Zároveň překvapuje, že nedošlo k přímé intervenci v průběhu samotného semináře. Je to sčásti dobré znamení, že zastánci tvrdého postupu zatím nebyli úplně převahy a že se musí spokojit s pouhým znepříjemňováním naší práce a spolupráce zahraničních přednášejících a námi. Rovněž doufáme, že se naši přátelé ze zahraničí odstranit nenechají. Ať má ze skutečné filosofie kdokoliv strach, my se jí navzdáno a hodláme ji pěstovat i nadále, pokud to jen trochu bude možné. A budou-li nám to naše úřady chtít nezákonně znemožnit (a jinak než nezákonně to znemožnit nemohou), doufáme v podporu a protesty těch, kdo vědí o důležitosti a nenahraditelnosti filosofie, a kulturních lidí vůbec.

Praha, 2. ledna 1962

Dr. Ladislav H e j d á n e k

DOPIS JIŘINY ŠIKLOVÉ Z VĚZENÍ

(Jiřina Šiklová, Heroldová, 17.6.1935, věznice č.1 - Ruzyně, PÚ 614/99, 18102)

Vážená a milá,

upřímně zdravím Vás i Vaši paní sestru a vzpomínám a přeji Vám i dobrým lidem kolem Vás (včetně paní TĚ z Ostravy), krásné vánoce. Váš dopis mě potěšil. Jsem tu již 3 měsíce, stále na 13 m², kolem jen beton, uniformy, spina. Přesto se i tu najde něco zajímavého. Tuhle jsem tu objevila (opravuji tedy dobrovolně knihy) knihu vydanou v roce 1948 u Topiče (edice bílých knih) od norského spisovatele Ronalda Fangena "Anděl světla". Je to kniha o dvou norských chlapečích, kteří padli ve válce. Skutečně to ale je o tom, jak se stalo, že jeden vstoupil do odboje a druhý se stal fašistou. A celé to vypráví lutheránský kněz, který je konfirmoval. Četla jsem to s napětím a přitom jsem si říkala: "toto je odkaz generace Julie Mx Matouškové a Teindla". A podobně jako i Vy jsem se zamýšlela nad mladou generací a říkala si, že toto již moje děti těžko pochopí. Cítila jsem, jak dnes je to podobné - jak mladí lidé nemají vůbec představu právního státu, a představu, že i menšina má právo se projevit. Chápu, proč te u Topiče vyšlo tehdy a vlastnili-li tu knihu, přečtěte si ji znovu a prosím, napájejte třeba přes Milana "achovce mým dětem. Tak ráda bych s nimi o těchto problémech mluvila.

Jinak se cítím docela dobře, jsem úplně zdravá, klidná, cvičím jógu, snažím se číst (pokud se tu něco přijatelného objeví). Jen po dětech se mi stýká, hrozně moc stýká, a po přátelích. Nemám tu s kým promluvit a tyto dopisy je také obtížné posílat. Trpím jen tím, že jsem tu sama, pouze s papírem a že kolem me jsou lidé, s nimiž se normálně nikdo z nás nesetkává. I vrah jsem měla za partnerky, běžně tu jsem v cele s prostitutkami a slodějkami (i velkého formátu) a občas se přistihnu, že v těchto lidích těžko vidím bližní. Spíš se na ně dívám - je to ošklivé, vím, a nekřesťanské - jako na zvláštní tvory. Vycházím s nimi dobře, dokonce jsem mezi nimi snad oblíbená, ale je to těžké se s nimi bavit, být s nimi ve dne v nocě pohromadě, bez nejmenšího soukromí. Ž jsou to chudáci - ne sociálně, ale duševně. Dívčata, jež má tka, když jim bylo 13 let, přemluvila k potratu a jež potom zabije své dítě a na můj dotaz odpoví: "Vždyt to dítě bylo moje"; jiná zabila matku sekýrou, protože jí vyšítala, že se zase opila; jiná zase rozprodávala majetek starých lidí, o něž pečovala, a k tomu skoro všechny "šlapou chodník". Člověk musí být hodně křesťan, aby v "tomto" objevil duši. A nikdo je tu navyškovává, jen je zavřou a spíš ještě dráždí, pokaňují, neposkytnou jim nějaké zaměstnání, zábavu, zkrátka vzdělání - prostě nic. A tak tu učím jednu dělit a násobit, jinou (cikánku) psát, jinou německy, aby se domluvila se svými "zákazníky" a k tomu jim vyprávím obsahy knížek typu "Rodina sebrance", či zajímavosti ze zeměpisu. Mám hodně návtů

k přemýšlení, k práci, ke studiu. Ale lehké to není, ztracený čas to také není, určitě svých současných zkušeností dodatečně využiji. Zase cituji Emanuela Rádla: "Záleží na smyslu, který tomu, co prožíváme, dáme." Ani nevíte, jak mnoho mně dala vaše generace, jak mnoho jsem se naučila právě z knížek, jimiž Vy jste žili a jež jste k nám uvedli. Prosim, pozdravujte všechny přátele. Moc se těším, až se u Vás zase někdy zastavím. Ty krokusy od vás se zahrádky již letos kvetly. Víte, ty, co jste se sestrou našla v Dolomitech na Velký pátek 1967 /?/ A pak že život není věčný! Vzpomínám a přeji hezké vánoce 1961.

18.12.1961

Vaše Jiřina

DOPIS MILOŠE REICHERTA RUDÉMU PRÁVU

Pan
Václav D o l e ž a l
rudé právo

P r a h a

Vážený pane Doležale,

v článku RP z 18.12.tr., který byl podepsán Vaším jménem, jsem objevil jméno podobné mému. Jedná se o článek "Jak pašovat přes Čínu", který opakuje, shrnuje a komentuje soukromé rozhovory uživatelů soukromého bytu v Paříži, jak si je obstaral a vysílal Čs. rozhlas.

Podle Vaší verze členka Amnesty International paní Denisová se letos v srpnu vydala do Prahy, kde jí byly "předem sjednány konspirační schůzky s lidmi, o nichž paní Tigrádová hovořila jako o panu Malém, advokátu Daniszovi, Miloši Reichertovi". Pro zjednodušení věci se budu domnívat, že dotyčný Miloš Reichert jsem já. Členové AI, nositelé Nobelovy ceny míru, si se mnou nemusají sjednávat konspirační schůzky. Velice rád se s nimi sejdou bez jakékoli konspirace a jejich návštěva bude pro mnohé ctí. Uvítal bych setkání s nimi na místě co nejvýše možným - např. před mikrofony Čs. rozhlasu či v besedě s redaktory RP. Organizace AI si hluboce vášim, pamatuje na vězně, jako by spoluvězněvé byli, a to obzvláště na ty, kteří trpí pro spravedlnost, ctí vřehnost a obrací se na ni zády, hovoří stejným jazykem napravo i nalevo, nepřistupuje na umělé dělení světa na západ a na východ, či na první, druhý a třetí svět. Mohu-li si dovolit trochu pathosu, pak vyznávám, že AI považují za památník XX. století. Člověk AI však nejlépe mluví její šinností.

Jistě si vzpomínáte, vážený pane Doležale, že v době, kdy Rádla páhla byl vyznamenán Řádem bílého lva a řetězem a oděn do akademického taláru, přebíral od UK šestný doktorát, Vaše RP a Váš Čs. rozhlas nám líčili jeho řízi jako malý ráj, kde je vše tak dobré, že tam snad už ani socialismus nepotřebují. V téže době posílala AI témuž záhoři naléhavé petice, přimlouvající se za tisíce mučených politických vězňů, obětí Jeho Výsosti.

Obdobně jednala AI, když se Pol Pot rozhodl založit nový krásný svět na hromadných hrobech příslušníků starého světa a kdy jeho strana byla ještě "bratrskou stranou" pro Vaše RP i pro Čs. rozhlas. AI neuvázně intervenuje za vězně v Chile, Argentíně, JAR - prostě všude. Přimlouvá se i za politické vězně v CSSR, a to v době, kdy je u nás podle RP a Čs. rozhlasu vše v nejlepší pořádku - až na ty "proradné dušičky", mezi něž zahrnujete i Miloše Reicherta. Je-li Váš článek a zmíněný rozhlasový pořad součástí tažení proti M. Reichertovi, ujišťuji Vás, že se zadostiučiněním a pocitem výsady přijímám odhalení pravého důvodu: svých neskrývaných sympatií s AI.

V mládí ano doma učili, že poslouchat se dříve, co si kdo povídá, je neoslušné a nemá se to dělat. Ale to myslím učili doma i Vás a Vy si to pamatujete. Mne však nadto učili i jiným věcem, např. písní ze 17. stol., kde se praví: "Soudec živých i mrtvých, syn Boha živého, počítá počtu z skutků svých i z slova marného." Od té doby si pamatují, že se vše od-

poslouchává, vše ukládá do paměti a se všeho se všichni zodpovíme. Odposlouchy důvěrných rozhovorů v soukromém bytě, třeba napříč hranicemi, sennámení milionů lidí se slovy, která byla určena jen jednomu ušiu - to vše lze pochopit i jako metaforu toho, že jednou se o sobě dozvíme vše, "protože co jste pravili ve tmách, bude na světlo slyšeno a co jste v uši šeptali v pokojích, hlášeno bude na střeších." To praví Pán svým úředníkům a nepochybně se to týká také mnohých Vás, Čs. rozhlasu a RP.

S vánočním pozdravem pokoje a dobré vůle

Praha 22.12.1951

Miloš R e j c h r t

Na vědomí: Čs. rozhlas

Křesťanská mírová konference

Synodní rada CCE

Jaroslav K u t k a:

ČESKÝ ODBOJ
(Fejeton)

Opatrně jsem slézal po příkrých Šebřínových schodech. Dole u dveří jsem tiše přerovnal reklamní prospekty, které denně otrhaní hoši na byciklech probazují dveřmi a oddechli si. Zdána pošta. Vylezl jsem spokojeně spát do nů. Sedl jsem si k oknu a napadla mě jakási nezřetelná posměšná myšlenka o pilnosti a cílevědomosti. Přihleuple jsem se usmál a začal pozorovat danové a celní byrokraty za velikými okny krabicevé budovy, postavené ve stylu rotterdamské úřednické architektury. Není denní ani noční hodiny, aby tam nevypisovali nekonečné sloupce peněžních obnosů, které mají být zapláceny státu. Za budovou se vysunula obrovská, mnohokopisová loď a pomalu plula směrem k moři. Nejednou se mnohdy šrhnul jakýsi blak a já propadl ebvilkovému smutku. Telefon. Zapomněl jsem ho vypnout. "Nenávidím jsem se díval na jeho odporný, beznadějně oblý tvar. V kterékoliv chvíli a na kterékoliv místě zeměkoule si může kdokoli vzpomenout a vytrhnout do něho domu hlasitým vtíravým drážděním: "Haló! Jak se máš?" promluvil mužský hlas 100 km ode mne. "A co chceš slyšet?" říkal jsem já zde. "Vzpomínáš si, jak jsem ti vyprávěl o člověku, kterému ukradli auto? Tak už se našlo." "Ne vida." "Jenže on ho nedostal zpět." "Já ti nerozumím," reagoval jsem nevrle. "Prostě ho navštívil nějaký člověk, že od něho koupil auto a že chce od něj ještě papíry." "A co ten tvůj známý udělal?" "Ozdánil to policii, ta to dala justici a justice rozhodla, že soudaný držitel už nemá auto dál prodát. A tím je případ uzavřen." "Vyboda podnikání. Co a myslíš!" smál jsem se. "No, ale to auto tomu člověku patří a on ho nedostane. Na to přece musí být nějaký zákon." "Kdyby se začaly dodržovat zákony tak jak jsou, tak tu zavládne čirý teror. Zaplat pánbůh, že to tak není, ale ty tu žiješ už o deset let déle než já, tak bys to mohl už vědět" a chběl jsem se ještě posměšně zeptat, podle jakého zákona tedy policie používá armádní tanky na bourání barikád vprostřed těch půvabných holandských městeček a jak to, že prošla rotterdamskému policistovi výmluva, když zastřelil za dne a vprostřed města jednoho Marokánce, že mu ujela noha na chodníku. Ale neřekl jsem nic. To jsou trapné věci na mluvení a jsem stále nakořen reakcí několika místních obyvatel, kteří mi odpověděli, že to prostě není možné a urazili se. "V Německu začne vycházet nový časopis. Telefonovali mi, abych jim napal Fejeton," zmínil jsem objekt. "Česky?" "A co jsi myslíš?" "A bude se tam psát, jak je to v Československu špatné a tedy výborné? To si jistě každý vlastence rád přečte." "To nikdo nebude číst, ale je třeba najít odběratele. Kdyby se tam psalo něco jiného, tak by se to báli lidé kupovat." "A o čem budeš psát?" "O českém odboji. Já ti přečtu začátek: Český odboj je permanentní prověřková komise, která se snaží celou svou vahou nalézt toho, kdo má právo být k českému odboji připuštěn. Heslem českého odboje je ta pravda, která vítězí. Český odboj je výsoce vzdělaný a hluboce soběstačný a jeho tvrdou valutou je přesvědčení, že to někde udělá za nás. Kospirace českého odboje došla takové dokonalec-

ti, že se dokonce podařilo skrýt i celý jeho smysl. Zvláštní znamení českého odboje..." "Ty tomu zase nějak fandíš. Že to nečti. Máš češství jako světový problém přestalo bavit. Jak někde vidím slova svoboda, odboj, demokracie, právo, tak mě to okamžitě přestává zajímat. Neumíš bys napsat něco jiného?" "Co jiného?" zeptal jsem se dotčeně. "Něco, co nejsou tlačky. Vůbec se nedivím, že vám normální lidi na tu vaši Chartu kašlali. Já kdysi jsem to taky tenkrát v novinách četl, tak jsem to musel číst nahlas, abych u toho neusnul. Ale tobě to alespoň pomohlo, že a nemusel roky čekat na politické azyl. Ale jistě jsi jako upravený Čech přemýšlel, jestli by nebylo výhodnější se nechat napřed zavřít." "Ty seš blbej. Přemýšlel jsi o sobě v takových situacích?" "To víš že jo. Kdybych šel v Československu a věděl, co vám teď, tak se dám okamžitě ke komunistům a budu si žít jako prase v Řitě." "Ze si teda nenarovnáváš vztahy a nejedeš tam?" "Já mám strach, že ti blbec budou stejně špatně informováni jako ti disidenti, takže to raděj dopřešm tady v tom demokratickém štvrtfašismu." "Mluvíš, že by ti jeden uvěřil." "To víš že je to tak. Ale vlastně volám, jestli bys nepřájel na flašku. Máš se neechce zvyt šádného Holandana, protože jim se musí k pití ještě dávat najíst a pak se tě ze slušnosti zeptají, jestli tam u nás v Jugoslávii už taky existují školy, kde se děti učí číst a psát. A jestli už jsem předtím, než jsem přišel do Holandska, viděl splynout aci záchod. Víš, že tu je půl milionu negramotných?" "Co a přesně kvůli tomu všem, že u nás musí být všichni blbí. Když jsem minulej týden řekl v práci, že Viden je víc na východ než Praha, tak se smou celý den jednali jako s ovceem a po práci mě pozval káfi na kafe a vyprávěl mi, jak byl jako dítě s rodičema v japonských koncentráku a že si dokáže představit, co to asi ta emigrace je a že bych neměl žít tak izolovaně a jestli třeba nemám potíž se ženskou, že by mě nějak mohl pomoci... a tak. Moc hezkej člověk. Tak přijedeš nebo ne?" "Já bych chtěl napsat ten fejeton." "Nikdo ti o to nestojí a pokud si to někdo vůbec přečte, tak si o tobě stejně bude myslet, že seš pitomej. Nastartuje to své antikvární embačko a přijed. A přijed radši hned. Čekám," a zavěsil. Položil jsem sluchátko a vytáhnul telefon ze zdi. Všechna exilová psaní jsou něčím trapná. Díval jsem se ještě chvíli na pracovitě úřednický se velikými skleněnými okny, lehli si potom na kanapa a s jakousi divnou tupeostí v mozku usnul.

27. února 1961

Otištěno v Obrysu, roč.1, č.1

Ivan B i n a r i :

S PAVLEM LANDOVSKÝM O VĚRN MOŽNÉM

Jak se ti líbí na Západě?

V poknutých dobách - někdy začátkem září 1966 - se mě kdosi ptal, proč neodejdu na Západ. Řekl jsem mu: člověče, mně se nelíbí tady, natočpak tam! Potom se to stalo úlovím... Mně se nelíbí někde. Mně se líbí v čase a v náladě - pak tedy kdekoliv. Měl jsem některé momenty ve vězení - což je strašný - které byly mnohem nádhernější než zase jiné, na té nejpitoresknější svobodě na Manhattanu. Je to otázka konstelace lidí, myšlenek, nápadů, tvořivosti a tvé vlastní užitečnosti těm, kteří jsou ti nablízku nebo jsou na tobě závislí. Nemám nic vázaného přes krajinu, ponurest, nevdá mi, že jsem v cizí zemi. Jsem extrovert, vázaný na svůj druh - tedy na lidi, kteří jsou kolem me, na společnost, v níž se nacházím, buď nejužší nebo i nejkřší... V Rakousku se mi taky už několikrát líbilo. Tehdy, kdy to mělo nějaký smysl: s někým u stolu, chvílemi při zkouškách nebo i na jevišti. Ale zase se mi strašně nelíbilo, že i tady se člověk dostane do společnosti, ve který by se ani neubliž. To je, když tě zatýká policajt! A když zjistuješ, že je to ubožák, který by takhle funkci neměl zastávat. To se mi nelíbí tady, stejně jako tam.

Když už jsi nakoual zatýkáni... Tobě se to přihodilo i tady?

Mně se to přihodilo všude, tak proč ne rovná tady? Samozřejmě! Už bych si měl najít pojišťovnu, která by mě proti tomu pojistila. S tímhle kašketem... Vždycky až ráno, když vyjde slunce a oni zjistí, že nejsem vrah,

lupič ani sexuální maniak, se to vysvětlí. Ale večír... Mám ten druzej pohled a oni mají možnost a odůvodnění nechat si mě tam do rána. Ve všech státech světa, kde jsem byl, na mě od policie koukali, jestli se nepohnu moc prudce. Asi jsem pro ně příliš živý. Oni musejí být takoví. Jsou placeni za to, že jim nic neujde. A protože nejsou moc inteligentní, moc evidenci a s psychologii na tom taky nejsou nejlíp, tak jim neujde žádný první signál: že totiž ohnutý nos a zarostlá brada se hodí do typologie zločince... Pro policejní službu by měli lidé projevovat talent. Policie je nutná a neměli by k ní brát lidi, kterým to jde líp s krumpáchem nebo kteří si platou policií a vojnou. Policie není vojenský oddíl, je to záležitost schopnosti eliminovat, co společnost ničí, a naopak, co jí prospívá. To nemůže dělat nějaký vohráble, který seberou na smetišti jenom proto, že je zdravý, silnej a dohodí kamenem dál než ty druhý...

Napsal jsi pár divadelních her, které jsou úspěšné a dobré, protože umíš psát divadelní hry. Proč nepíšeš taky prózu?

Asi proto, že jsem to nikdy nezkoušel.

A necheš to zkusit?

A jo, ale mně proza vždycky sklouzne spíš do nějakých esejí, nedokážu udržet formu. Divadlo má svý zákony, ty jsem pochopil. Nemusím se jich držet, protože je cítím. Prózu necítím. A kdybych chtěl něco sdělit prózou, byl by to asi útvar, který by se skládal z části dramatických, z dialogů, a pak by tam byly pravděpodobně nudné pasáže uvan jednoho člověka. Divadlo je básnická záležitost. Divadlo je básně, která k má k dispozici navíc tvar, pohyb a zvuk. Pro mě to není těžké, ale vím, že člověkoví, který divadlo necítí, to dá dost práce. Já píšu tak: sednu si a vidím to. Všechny figury si hraju a říká, vidím scénu, situaci, cítím rytmus. Je to tím, že jsem se na jevišti pohyboval.

Co a tady už napsal?

Rechlasovou hru Objížďka. Psal jsem ji s přihlédnutím k možnostem televizního provedení. Zvolil jsem tuhle obojí formu, protože jsem nevěděl, kde to koupí. Pak jednoaktovku Arest, na vyzvání dramaturgie Burgtheatru. Řekout měl psát aktovku o výsledku, já o pobytu v soudní vazbě a byl by z toho jeden večer. Pavel místo toho napsal celovečerní hru, šílí Arest se posouvá na neurčito a v daném termínu se hraje Řekoutova Marie a andělé. Moje hra je napsaná tak, aby navazovala na hru, která není. Je tady jistá možnost uvést to se Stopardem, který nemá námítky. Jenže já Stopardovu hru, přicházející v úvahu, neznám a nevím, jak to pájde dohromady. Ostatně on to neví taky.

Bechtěl bys k Arestu připsat ještě něco svého?

Nejsem grafoman. Když napíšeš román, není to grafománie. Ten román si může kdokoli přečíst. Když když píšeš divadlo a nikdo je nehraje, pak je to polotovar. Jako kdybych napsal houslový koncert a nebyly housle. Mám krásnou partituru, ale nikdo ji neuslyší. Všechny housle jsou rozklapaný a někde rozhodl, že od teďka budeme prodávat místo houslí šela...

Na Burgu hraješ v Tryptychu Maxe Frische...

Má činnost na jevišti se nedá nazvat hraním. Jsou to úkoly, které dělám velice rád. Vlastně je to v pořádku, protože na to, co můžu zvládnout pomocí jazyka a pohybu, jsem přesně zařazený, jenže nesmírně jinde, než jsem byl doma. Nestěžuji si na to, jen to nechci nazvat hraním. Je to služba divadlu, přechodná, protože do doby, než zvládnou technické prostředky k tomu sloužit mi líp. Mezi rakouským a českým pojetím divadla jsou rozdíly.

Mohl bys srovnat práci v Burgtheatru s přístupem k divadlu v činoherním klubu?

Je to nebetýšnej rozdíl, pokusím se říct proč. O divadle jsem přemýšlel a snažil si to formulovat. Člověk nesmí brát divadlo vážně, ale musí je všimně vážně dělat. Pak je výsledek fantastickéj. Ale jakmile člověk bere divadlo vážně a nevážně je dělá, pak je výsledek opačný. Tady v Rakousku jsou tendence k disciplinovanosti a z toho plyne, že mnoho divadelníků bere své povolání nebo spíš sebe příliš vážně. V důsledku toho pak mu už nezbyvají síly na to, aby je vážně dělal. Divadlo není výřeba bot nebo něčeho

jiného, co nemá prasknout. Je to hra. Proto je divadlo tak poutavé, když se dělá odpovědně a nebere se příliš vážně. Když se vážně bere, vznikne tak pevný tvar, že je pak jednomu líto zbourat kulisy a jít domů... Tady si divadlo vybudovale určitá tabu, která se dodržují. To ovšem naznačená, že by je nechtěli porušit. Každý zdejší dobrý herec - a že jich není málo - je ochopen hrát v inscenaci činoherního klubu. Jen když mu vyvěstili, že si opravdu může popustit uzdu. Těch dobrých německých režisérů, kteří si mohli dovolit trvat na tom, aby herci přesně plnili (a oni plnili s důvěrou a rádi) jejich požadavky, není tolik, jak jich bývalo. Mnohý mladý režisér baziruje jenom na tom, aby byl slepě poslouchán. Nejsou však tak velkolepými osobnostmi, aby na to měli. Spíš by jim prospělo, kdyby své spolupracovníky poprosili o spolupráci. Mnohý je větším mistrem než je, jak už to bývá. Výsledný tvar je třeba dokonalý, ale ne zajímavý. Dřeje se to, drillan z toho udělá spartakiádu, které není co vyčíst, a přesto se lidi moc nebavějí. Ono to všechno bylo takový pěkný, dokonalý, ale já vám řeknu, nějak mě to aralo. Ale proč, to já nějak nevím. Moc jsem se nebavil. Je tady ovšem spousta dobrých režisérů, mladých i starých.

Jak hodnotíš postoj Burgtheatru k situaci vzniklé tím, že s byl zaveněn ds. občanství?

Nebylo to jednoduché, všichni v divadle chtěli jet do Ruska. Dotklo se jich to osobně, že jim kdosi pro takovou blbost klade překážky. To asi není kvůli Landovskému, to přece nemůžou kvůli jednomu trotlovi, to nám asi chtějí něco dokázat. Nechtějí nás tam, tak tam nepojedeme. Bylo to velice rychlé rozhodnutí - ze dne na den. A souhlasili s ním všichni. Mne to poškodilo ze všech nejvíce, hlavně mé sebevědomí tím utrpělo. Sám nejlíp vím, jak umím německy a že nikdy nebudu umět tak, abych předstíral, že jsem z německé jazykové oblasti. Už jsem se začal rozjíždět, ve filmu jsem běžně hrál a na jednou se dostanu do palby anonymů, takových kreténů, polonaciů a podivuhodných blbů, kterých je všude na světě nastláno, a ti mě všechno znechutili. Ale ono se to zase spraví. Teď jsem točil film, o kterém se nemůžu šiknit, dokud nebude hotový. Je to hravý dokument z rakouského blázince, na základě skutečného příběhu.

Co jsi v Praze berad opustil?

Neopustil jsem nic, jenom jsem se jel projet. Dočnečka jsem nic neopustil, jenom jsem od toho násilně odtržen. Rněd zejtra bych se vrátil!

A co bys tam dělal?

Nevím, nic. Vědět - to už není v mojih silách. Já bych se jenom vrátil. Porozhlíd bych se a hrál. Divadlo asi těžko, tak bych seděl v hospodě a vyprávěl u stolu pro šest lidí.

Myslíš, že by to mělo větší smysl než být tady?

Jak to můžu vědět? Pro mé vyrovnání, duševní rovnováhu by to bylo lepší. Tady je těch aspektů, které musím brát v potaz, příliš. Musím driblovat a vyvažovat, nemohu jít po čistém příběhu. To jde nejlíp tam, kde se člověk narodí. Nejlíp se mluví k lidem, kteří tě chtějí poslouchat. Kterí tě poslouchají s chutí, ne proto, že se to, že jsem herec. Až začnu něco hrát, tak toho nechám, to by znamenalo, že už nic nevím. Myslím si o sobě, že jsem schopný interpretovat věci tak, aby bylo lidem příjemně. Že jim odpovím na skryté otázky, které se stydí položit. V příběhu, který jim sděluju, se to tiše, aravně dovědějí. Je to umění intimní, připomínající lidem jejich život, oni se srovnávají, sklidnují a to jim život ulehčuje.

DOPIŠ JIŘÍHO HÁJKA GENERÁLNÍMU PROKURÁTOROVI

Dne 4.11.1961 zaslal prof.dr. Jiří Hájek, DrSc., generálnímu prokurátorovi ČSR dopis tohoto znění:

Předkládám v souladu s § 174 tr.ř. tuto informaci a upozornění:

Dne 8.8. tr. mne obvinil vyšetřovatel StS pod č. ČVS-VS 9/4-61 z trestné činnosti dle § 88 tr.z. s tvrzením, že prý jsem "od r.1978 do května

1981 výrazně a jinde vyvíjel ve spojení s cizími činiteli podvratnou činnost proti republice čia, že jsem "ve větším rozsahu zpracovával, shromažďoval a rozšiřoval písemnosti zaměřené proti společenskému a státnímu úřazení republiky." Stížnost, již jsem této obvinění odmítl jako vykonstruované a nepedložené, zamítl zástupce gen. prokurátora s odvoláním na "údajné z skutkové doznání" (jaké jsem v žádném z výslechů neučinil) a jakési blíže neurčené "listinné důkazy" (usnesení z 10.5.1981 č.j. VIII FGv X 7/81-516). Vyšetřování zahájené mým protiprávním zadržením a uvězněním v CPZ na Ruzyňi 6. až 10. května a vedené do počátku července, kdy jsem paralelně s řadou dalších obviněných občanů byl seznámen s jeho výsledky, potvrdilo mé přesvědčení o vykonstruovanosti obvinění. Svá tvrzení o mé udanlivé trestné činnosti a o spojení s jakýmsi "cizími činiteli" se pokusila StB dokazovat:

- 1/ Mými podpisy na některých písemnostech obč. iniciativy Charta 77, obracujícími se k ústavním orgánům ČSSR ve věci dodržování soc. zákonosti, mezi jejímiž platnými normami má rovnocenné místo Fakt o obč. a polit. právech a Fakt o hosp., sociálních a kulturních právech, ratifikované kompetentními orgány, jež navíc uznaly jejich závaznost pro ČSSR podpisem závěrečného aktu KNSR v Helsinkách i prohlášením o jeho důsledném plnění.
- 2/ Mými studii a úvahami, dokládajícími z pozic marxismu a důsledné ústavnosti i politiky uvolňování a mírového soužití pozitivní úlohu této obč. iniciativy a odmítajícími pomluvy o jejím "antisocialistickém a protistátním" charakteru, i protiprávní perzekuci a represivní akty proti jejím účastníkům, vycházející z čl. 17, 29 a 28 ústavy ČSSR a z interpretace těchto norem na základě ustanovení Faktu o obč. a polit. právech, jehož podpisem i ratifikací se vláda ČSSR zavázala upravit svůj právní řád a praxi v souladu s těmito ustanoveními.
- 3/ Skutečnost, že některé z těchto úvah byly rozšířeny ve strojopise mezi některými mými přáteli, popř. uveřejněny v zahraničí, kde byly s veřejnými pozicemi tomu odpovídající v rozhovorech se zahraničními dopisovateli při jejich legálním pobytu v ČSSR a v plném souladu s čl.28 ústavy ČSSR v interpretaci čl.19 Faktu o obč. a polit. právech uznaného za platnou součást čs. právního řádu.
- 4/ Některými písemnostmi zabavenými v mém bytě 6.8. a snad považovanými vyšetřovateli za odpovídající kvalifikaci obvinění: jak jsem prokázal a jak vyplývá z charakteru písemností i fakticity zacházení s nimi, šlo a jde o dokumentaci archivovanou k mým politologickým, mezinárodněprávním a politickým studiím, kterou jsem měl výlučně pro vlastní potřebu.
- 5/ Jediným předmětem, který by mohl odpovídat částečně kvalifikaci obvinění, kdyby ovšem nebyl provokačním podvrhem, za jaký jsem jej označil už při prvním výslechu, kdy mi byl ukázan v oddělených částečných fotokopiích, je písemnost údajně nalezená v zadrženém francouzském karavanu dne 27. dubna. Když jsem ji později dostal k nahlédnutí v "originále" při pozdějším výslechu a pak ji znovu prohlížel při seznámení s výsledky, byl jsem v tomto přesvědčení jen utvrzen.

Opírám je o tyto skutečnosti:

- a/ S obálkou, na níž bylo jméno "prof. Jiří Hájek" (což nomenclaturně nutně, že jde o mne), mi byl předložen strojopisem psaný dopis bez podpisu. S oslovením "milý Jirko" /dte/ sděloval adresátovi, že pisatel "získal a posílá výtisk Memoranda" (stylizace nacyvěšující, že "získal" něco, k jehož vzniku nemá nějak zvlášť blízko), o němž s podivuhodnou znalostí tvrdí, že jeho text byl "opraven podle připomínek" adresátových. Logika přinejmenším zvláštní!
- b/ Přílohou byla tištěná brožura opatřená záhlavím "Československá federální rada" a nadpisem "Memorandum o sovětských plánech na anexi Československa" a "Prohlášení vzniku československé federální rady v zahraničí." V textu se nepedepsaní pisatelé pokoušeli dokazovat existencí

a již provádění plánu uvedeného v titulu argumentací, již mohou označit jako snahu tvrzení, apokryfickou a aprioristického výkladu některých skutečností, někde se zdáním věcné znalosti, jindy - zejména v oblasti mezinárodnosti právní a politické - se školáckou ignorancí. Už tento fakt by musel dovést k úvahám, že údajným autorem "přípomínek" nemohu být já. Stejně tak je tomu v prohlášení, v němž se "rada" vyhlásuje za orgán vytvořený jakýmsi výzvěrným domáckým ilegálním hnutím "Věrní ustanovení II" - neobratný a málo poučný pokus navazovat na odbojové hnutí 1939-45, známý FVYZ. Každý, kdo si přečetl cokoli z mých prací - jež vždy podepisuji - musí uznat, že ani zaměřením ani nesolidností argumentace nemůže anonymní text zde uvedený mít nic společného se mnou.

e/ Stejně tak nemám a nemohu mít nic společného s útvarem, skupinou či možná jen individuem, skrývajícím se pod anonymní "radou". To, co je v "prohlášení" a v dalším dokumentu, o němž se ještě zmíním, odporuje mému přesvědčení a názorům, a nimiž se nikde netajím a jež zná i StB. Vyšetřovatel mi sdělil, že o "radě" jsou "u nich" dobře informováni. Je pak zvláštní, že v elaborátu MV, jež jsem dostal k přečtení v rámci seznamování s výsledky a jenž mezi jiným "protičeskoslovenská centra" podvratné činnosti svědomitě zařazuje kde co, dokonce i Amnesty International, není ani zmínka o této "radě", založené podle prohlášení už počátkem roku 1980 - tedy před příhrubným rokem. Nic o ní neřekl podle našich sdělovacích prostředků ani v téže době vystupující dr. Hošic po návratu z Rakouska, kam dle těchto zpráv byl vyslán (pod falešnou firmou signatáře Charty 77) speciálně k účelům poznání "těchto center". A přece právě z Rakouska mi v oné době normální poštou (jež jinak nedopouští ani méně závažné zásilky pro mne) došlo anonymně poslané číslo "československé cesty", označené jako orgán této "rady". Z řad přátel ČSSR, kteří mě jako turistu ze Západu v létě navštívili, jsem dostal informaci, že pod jménem "rady" vystupuje v Kanadě jakési individuum, přý bývalý pracovník čs.-sovětského institutu v Praze, uprchlý na Západ někdy roku 1979 a disponující k vydávání tiskovin tohoto druhu prostředky z neznámých a některými kruhy za podezřelé považovaných zdrojů. Možná že není bez zajímavosti typografická úprava prohlášení, zvýrazňující titul "rady" a jejich ochránců, jakož i fiktivní domácí ilegální organizace vysázením velkými písmeny v textu jinak normálním, což je analogické úpravě zpráv některých našich úřadů.

d/ Podávanou logiku má v dopise zdůraznění nutnosti "dodržovat dohodnutou linii SI". V souvislosti s dobrodružností, absurdností textu "Memoranda" i "Prohlášení" nemohu uvěřit tvrzení vyšetřovatele, prozračeném s pevnou jistotou, že to znamená "socialistickou internacionálu" - významnou mezinárodní organizací v čele se státníky jako Brandt, Palme, Kreisky, Mitterand, jejichž pozice stejně jako politika internacionály samé si právem zasloužily pozitivní ocenění L.I. Brežněva i orgánů KSSS. Už formulace v dopisu svědčí o představě značně podivné - jako by se linie Soc. internacionály "dohadovala" s kým? S neznámým pisatelem? S adresátem, jině podle obvinění mám být já? Či snad s myšičkou, jen StB a nikoli příslušné úřadovně jí nadřízeného ministerstva známou "radou", jejíž ambiciózní organizace se sverkává na jedno pochybné individuum kdosi v Kanadě?

e/ Přípomínka adresátu, že má "potvrzovat obdržené honoráře", je v něm případě rovněž nemístná. StB ví, že právoční návštěvi tuzemských zásilek, jež u mne zabavila, obsahují vždy označení převodu. Jde o mák honorář má knihy za překlady mé knihy vydané italským komunistickým nakladatelstvím Editori riuniti a přeložené do čtyř dalších jazyků, jakož přijetí potvrzené na doručence; přípomínka se tedy nemůže týkat mne. Zdálo by se, že vážný a věcný rozbor této písemnosti, pro jaký má jistě StB kvalifikované experty, nutně povede k jejímu vyloučení z dalšího řízení a nanejvýš ke zkoumání, jak mohla být vůbec předmětem vyšetřování, jak bylo vedeno.

5365

To se zatím nestalo. Při označování z výsledkyšetření jsem zjistil, že figuruje jako vlastně nejzávažnější důkazní přednět proti mně v materiálu trestního řízení.

Dne 18.7. jsem prostřednictvím svého obhájce poslal správě vyšetřování StB došlou zde již zmíněnou zásilku z Vídně (Čs. cestu) jako potvrzení svého stanoviska, že u zásilky jde o stejnou provokaci jako u té, jež byla údajně nalezena ve francouzském voze 27.4. Poněvadž jsem nedostal na tento dopis odpověď, předpokládám, že věc je postoupena generální prokuratuře, již na pochopnost věci upozorňuji.

Není snad při této příležitosti nemístná otázka, proč při domovní prohlídce u nás dne 6.5., konané (podle kontextu důvodu obvinění) právě na základě nálezu či objevení uvedené zásilky, a to 10. dne po jejím objevení, nebylo dodrženo ustanovení § 85 tr.ř. o tom, že prohlídka lze konat jen po předběžném výsledku, a proč porušení tohoto ustanovení bylo zdůrazněno tvrzením, že (v době od 27.4. do 6.5.) nebylo lze takový výsledek provést a "vše nesnesla odkladů". Výsledek byl naopak proveden tak, že jsem k němu byl odvezen uprostřed prohlídky, a to tak, že osoba prohlídky vedoucí (v době, kdy prohlídku hlavně věci má žena a k sým písmemstem ještě nedospěla) vyplnila formulář o mém uvěznění v CPZ v Rusyni. Je to v souladu s § 87 a 75 tr.ř. V Novině také, jaký smysl i z hlediska samého vykonstruovaného obvinění měla trapná procedura daktyloskopie a fotografování - leda proto, abych srovaní, v čem se liší od stejné procedury, již jsem byl podroben v lednu 1980 na gestapu. Prohlídku mého bytu v mě nepřítomnosti vedli tak, že v bytě přítomný tehdy, 68 letý důchodce, dělník, člen strany od počátku 30. let, utrpěl srdeční záchvat, vyžadující zásah koronární jednotky a bezpochyby urychlivší jeho smrt několik neděl poté. Když má žena upozornila na tuto skutečnost ministra vnitra, s poukazem na to, že její otec počítal jednání osob z StB jako urážku (§ 15 zák.40/74), bylo jí neznámým civilistou v úřadovně SAb stroze řečeno, že "nebyl porušen zákon..."

Udá se tedy, že toto jsou základy či spíše záminky k mému obvinění. (Mluvíím pochopitelně jen za sebe, i když přečtení materiálů obvinujících ostatní občany, zahrnuté se mnou do společné skupiny, máne neschle přemýšlet, že jejich obvinění by bylo rovněž chatrné.) Pokud má toto obvinění vést k dalšímu "pražskému procesu" v sérii neslavně známých aktů represe proti občanům hájícím soc. zákonost v kontextu norem a zásad uvedených v bodech 1-3 tohoto podání, bude to jen další nespravedlivý akt, který nes pravděpodobně faktické vyloučení veřejnosti (v rozporu s § 119 tr.ř.) podobně jako u procesů předchozích se dostane do vědomí široké veřejnosti v předchozích odstavech. Mění pochyb o tom, že takový proces s rozsudkem předem stanoveným neprospěje pověsti ani zájmům republiky. To - stejně jako samonějasné právo bránit se proti vykonstruovanému a mě etí se dotýkajícímu obvinění - máne vede k tomuto upozornění.

Poněvadž si nedělám iluze o účinnosti tohoto upozornění na adresáta, posílám toto upozornění v opisu k informaci místům, kde podle mého názoru bude meritorně rozhodováno o dalším postupu v této věci.

Praha, 4.11.1981

J I M I H Á J E K